

Projekat finansira
Evropska unija

Socijalno uključivanje žena sa iskustvom nasilja u Srbiji

- rezultati istraživanja i predlozi praktične politike -

Danijela Pešić
Autonomni ženski centar, Beograd

I Briga o deci

- rezultati kvalitativnog istraživanja -

- ❑ **Osnovni organizujući faktor** na osnovu kojeg se donose važne odluke
 - motivišući faktor za pokretanje procesa razdvajanja od nasilnika
 - ❑ **Najčešće se same brinu o deci** – deca prepuštena sebi dok je majka na poslu – problemi sa alimentacijom
 - ❑ **Obrazovanje dece** - najznačajniji kapital
 - Ključni problemi tokom školovanja
 - Načelno dobra saradnja sa školama, ali “pada” sa uzrastom deteta
-

II Zapošljavanje

- rezultati kvalitativnog istraživanja -

- ❑ Osnovni mehanizam za osamostaljivanje i izgradnju pozitivne slike o sebi
 - ❑ **Većina nema stalno zaposlenje** - utočište u sivoj zoni
 - ❑ **Mnogo problema:** nesigurni poslovi, velika nezaposlenost, rad na crno, slabo plaćeni poslovi, nekorektni poslodavci (problemi s **privatnim poslodavcima**)
 - ❑ **Solidarnost na radnom mestu**
 - prećutno saosećanje
 - aktivno pomažu, ali na ličnom planu
 - prave pritisak ka institucionalnom rešavanju problema
-

III Stanovanje

- rezultati kvalitativnog istraživanja -

- ❑ većina žena svoje stambeno pitanje smatra **nerešenim** ili **privremeno rešenim**
 - ❑ **neadekvatni stambeni uslovi** (manjak stambenog prostora, loša opremljenost, nehigijenski uslovi itd.)
 - ❑ **iznajmljeni stanovi** - stalna neizvesnost i strah
 - ❑ žene koje žive u iznajmljenim stanovima **ne mogu da koriste zakonske olakšice prilikom plaćanja režijskih troškova** – *lokalni predlozi praktične politike*
-

III Stanovanje

- rezultati kvalitativnog istraživanja -

- ❑ Nakon izlaska iz nasilne zajednice - utočište u primarnoj porodici, ređe u suprugovoj
 - ❑ Izbegla i raseljena lica s područja Kosova i BiH, kao i pripadnice romske nacionalnosti najčešće žive u **kolektivnim centrima, opštinskim ili socijalnim stanovima ili napuštenim privatnim kućama**
 - ❑ pomoć (materijalna sredstva, privremeni boravak u *Sigurnoj kući...*) od **nevladinih organizacija**
-

IV Dostupna pravda

- rezultati kvalitativnog istraživanja -

- ❑ Većina ispitanica **išla u pravne postupke** (razvod braka, podela zajedničke imovine, alimentacija, zaštita od nasilja)
 - ❑ Obraćale se pravnim službama centara za socijalni rad, opština, nevladinih organizacija
 - ❑ **Zadovoljstvo dobijenom pravnom pomoći različito**
 - ❑ **Nedostatak adekvatnih informacija** - ne znaju kome i kako da se obrate u situacijama kada su im ugrožena elementarna ljudska prava
 - ❑ **Besplatna pravna pomoć** - apsolutni prioritet za učesnice intervjua (najčešće od nevladinih organizacija)
-

Rezultati analize propisa sa aspekta prava žena

I. Nedovoljno prepoznavanje žena, odnosno ranjivih grupa žena kao subjekata prava:

- Od 44 analizirana izvora, svega 26 propisa neposredno prepoznaje žene i ranjive grupe žena kao subjekte prava
- u samo 13 propisa žene žrtve nasilja prepoznate kao subjekti prava

II. Odsustvo koherentnog okvira za primenu propisa i izveštavanje o njihovoj primeni:

- Od 18 strategija, samo 12 ima usvojen akcioni plan za njihovu primenu;
 - svega 5 ima odgovarajući izveštaj o realizaciji akcionog plana.
-

Opšte preporuke

- ❑ Potrebno je **izvršiti izmene propisa** kako bi žene i posebno ranjive grupe žena, poput žena žrtava nasilja, bile prepoznate kao subjekti prava
 - u skladu sa prioritetima utvrđenim Nacionalnom strategijom za poboljšanje položaja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti za period od 2010. do 2015. godine

 - ❑ Neophodno je **uvesti mehanizme redovnog izveštavanja**, kako bi bilo omogućeno celovito i uredno praćenje procesa primene svakog pojedinačnog propisa od značaja za poboljšanje položaja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti.
-

Posebne preporuke

Zakon o socijalnoj zaštiti: uputstvo MRSP o primeni čl. 84 Zakona o socijalnoj zaštiti, kojim se svi korisnici prava na novčanu socijalnu pomoć upućuju da podnose tužbe za srodničko izdržavanje.

Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom: pravo na dečiji dodatak - mali nominalni iznosi po korisniku i njegovi efekti.

Porodični zakon:

- Uvesti obavezu organa starateljstva da za korisnice prema kojima je izvršeno nasilje napravi plan korišćenja usluga socijalne zaštite, uključujući i usluge u zajednici.
 - Unapređenje naplate obaveznog izdržavanja.
-

Predlozi praktične politike I

- ❑ Unapređenje sistema obaveznog izdržavanja (alimentacije):
 - **Nacrt Građanskog zakonika** – Alimentacioni fond (dokaz o prinudnom izvršenju, predlog za isplatu izdržavanja)
 - **Krivični zakonik** – kazne za nedavanje izdržavanja; novčana kazna : društveno koristan rad
 - **Zakon o izvršenju i obezbeđenju** – mere za privremeno ograničavanje prava (privremena zabrana važenja vozačke dozvole, važenja pasoša, registracije vozila), plaćanje predujma troškova izvršenja
-

Predlozi praktične politike II

- ❑ **Odluka o pravima u socijalnoj zaštiti Grada Beograda**
 - nekoliko faza (primedbe pre usvajanja, obraćanje Poverenici, predlozi za izmene)
 - pravo na stalnu novčanu pomoć i pravo na socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima proširena na žene žrtve nasilja

 - ❑ Slični lokalni predlozi praktične politike
-

Predlozi praktične politike III

Inicijativa za izradu dokumenta **za regulisanje učešća OCD u procesima kreiranja i sprovođenja javnih politika u Republici Srbiji**

- ❑ Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade RS -
definisati obim i obaveznost dokumenta i osnovne vrednosti:
 - Nivoi učešća
 - Povratna informacija predlagača akta
 - Odstupanja od pravila za učešće
 - Praćenje i periodično ocenjivanje procesa i efekata učešća
-